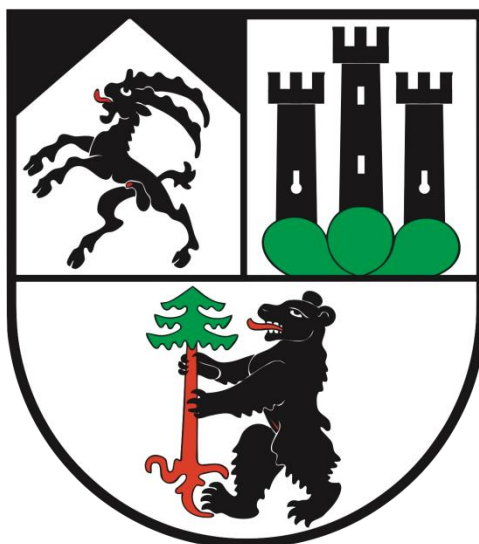

Cumün da Zernez

Constituziun cumünala

Quista constituziun exista in lingua tudais-cha e rumantscha.
Relevanta per l'interpretaziun es la versiun tudais-cha.

Cuntgnü

	pagina
I. Disposiziuns generalas (art. 1 – 30)	2
II. Organisaziun cumünala (art. 31 – 55)	6
A. Il cumün d’urna (art. 33 – 34)	6
B. La radunanza cumünala (art. 35 – 37)	7
C. La suprastanza cumünala (art. 38 – 47)	8
D. La cumischiun sindicatoria (art. 48 – 49)	10
E. Il cussagl da scoula (art. 50 – 51)	10
F. Cumischiuns (art. 52)	11
G. Administraziun cumünala / persunal cumünal (art. 53 – 55)	11
III. Finanzas, impostas ed oters taxas (art. 56 – 62)	11
IV. Cumün da vaschins (art. 63)	12
V. Baselgias (art. 64)	12
VI. Disposiziuns finalas e transitorias (art. 65 – 68)	13

I. Disposiziuns generalas

Il cumün	<p>Art. 1 Il Cumün da Zernez fuorma cun seis territori ün cumün politic dal Chantun Grischun. El es resultà our da la fusiun dals cumüns da Lavin, Susch e Zernez.</p>
Autonomia	<p>Art. 2 I'l rom da la legislaziun federala e chantunala ha il cumün il dret autonom d'aigna administraziun. Il cumün praticescha i'l rom da sia cumpetenzza legala la suveranità sur da tuottas personas e chosas chi as rechattan sün seis territori.</p>
Incumbenzas	<p>Art. 3 Il cumün accumulaischa las incumbenzas, chi contribuiscan al bainesser da la generalità. El promouva il svilup cultural, linguistic ed economic, la prosperità sociala e generala da seis abitants sco eir il mantegnimaint dürabel da la basa da viver natürala. El relascha las ledschas ed ils uordens necessaris.</p>
Delegiar incumbenzas	<p>Art. 4 Il cumün po surdar tschertas incumbenzas ad instituziuns, fundaziuns o a privats o as participar a talas.</p>
Lingua ufficiala Lingua da scoula	<p>Art. 5 Sco lingua ufficiala e lingua da scoula dal cumün in affars cumünals vaglia il rumantsch in idiom vallader.</p>
Egualità da schlattas	<p>Art. 6 Indicaziuns da personas e funcziuns in quista constituziun as referischan sün tuottas duos schlattas, permiss chi nu's dà alch oter our dal sen da la constituziun.</p>
Abiltà da vuschar	<p>Art. 7 Abels da vuschar sun vaschins svizzers, chi han cumpli il 18avel on e chi sun portats aint il register da vuschar cumünal. Personas cun inabiltà permanenta da güdichar chi stan suot curatella cumplessiva o chi vegnan rapreschantats d'ün mandatari nu sun ablas da vuschar e dad eleger.</p>
Dret da vuschar	<p>Art. 8 Dret da vuschar in affars cumünals han Svizzers chi sun abels da vuschar chi abitan i'l Cumün da Zernez.</p>

Elegibilità/ Möd d'eleger	<p>Art. 9 Mincha persuna chi ha il dret da vuschar po gnir tschernüda in ün organ dal cumün. Pro'l prüm scrutin vaglia la majorità absoluta. Elets sun dals candidats cullas plü bleras vuschs, quels chi raggiundschan daplü vuschs co la cifra totala da las vuschs da candidats valablas, dividi cul dubel da la cifra dals sezs libers. La prosma cifra intera plü ota es la majorità absoluta. l' seguond scrutin vaglia la majorità relativa. Pro egualità da vuschs decida la büs-cha.</p>
Dürada da l'uffizi	<p>Art. 10 La perioda d'uffizi per commembers d'instanzas e cumischiuns düra quatter ons. Commembers d'ün'istanza pon gnir elets il plü da tuot per trais periodas in davo rouda per listess uffizi.</p>
Demischiun	<p>Art. 11 Mincha commember d'ün'istanza cumünala o d'üna cumischiun ha dad annunzchar per scrit sia demischiun fin il plü tard als 31 mai a la suprastanza cumünala.</p>
Termin da tschernas ed entrada in uffizi	<p>Art. 12 Las tschernas a l'urna han lö i'l seguond mez on, scha pussibel insembel cun üna votumaziun chantunala o federala. Schi fa dabsögn d'ün seguond scrutin, ha quel lö il plü tard quatter eivnas davo'l prüm scrutin. Il cumanzamaint d'uffizi es als 1. schner da l'on seguaint. Ils commembers d'uffizi chi bandunan tal sun obliats da surdar lur uffizi in bun uorden.</p>
Saramantaziun	<p>Art. 13 Avant l'entrada in uffizi ha lö la saramantaziun da la suprastanza cumünala. Quai i'l rom d'üna pitschna festa.</p>
Tschernas da rimplazzamaint	<p>Art. 14 Banduna i'l cuors da la perioda d'uffizi ün commember d'uffizi our da qualche motiv definitiv la carica, es da far pel rest da la perioda d'uffizi üna tscherna da rimplazzamaint, scha la perioda d'uffizi actuala düra amo plü lösch sco nouv mais. Per las tschernas da rimplazzamaint vaglian las listessas ordinaziun sco per las tschernas ordinarias.</p>
Motivs d'exclusiun	<p>Art. 15 Paraints e parantats in lingia directa, conjugals e fradgliuns sco eir persunas chi vivan in ün partenadi uffical o in üna cumünanza efectiva, nu pon far part a listess temp al medem organ o cumischiun cumünal. Quists motivs d'exclusiun valan eir tanter commembers da la suprastanza cumünala e commembers da la cumischiun sindicataria.</p>
Motivs dad incompatibilità	<p>Art. 16 Impiegats cumünals nu pon far part ad ün'autorità, a la quala els suottastan directamaing. Els pon però gnir invidats a las tschantadas cun vusch consultativa. Commembers da la suprastanza cumünala, dal cussagl da scoula e da las cumischiuns permanentas nu pon tour part illa cumischiun sindicataria.</p>

Exclusiun pro tschernas al listess mumaint	<p>Art. 17 Sch'inchün vain tschernü in differents uffizis chi's excludan, as sto'l decider sainza retard per ün o l'oter uffizi. Sun avant man motivs d'exclusiun tenor l'art. 15, es la tscherna invalida. Vegnan plüssas persunas al listess mumaint tschernüdas in ün uffizi, chi nu pon far part i'l medem temp tenor l'art. 15, es la tscherna per quella persuna valabla, chi ha clappà daplü vuschs.</p>
Dovair da tour s-chüsa	<p>Art. 18 Ün commember d'ün uffizi cumünal o d'üna cumischiun ha da's absantar d'ürant la deliberaziun o votumaziun d'ün affar, sch'el s'vess o sch'üna persuna esclusa tenor l'art. 15 ha ün interess direct persunal. Ün commember da la cumischiun sindicatoria ha pro la controlla dal rendaquint d'ün uffizi o d'üna cumischiun ch'el s'vess o üna persuna esclusa tenor l'art. 15 fa part, da s'absantar. In cas da questiun decida l'uffizi o la cumischiun sur dal tour s-chüsa.</p>
Dret da petiziun	<p>Art. 19 Il dret da petiziun es garanti. Mincha abitant dal cumün ha il dret d'inoltrar in scrit propostas, giavüschs e plonts a la suprastanza cumünala. Quella es in dovair da tour posiziun in merit infra ses mais.</p>
Dret d'infuormaziun	<p>Art. 20 Mincha votant partecipà ad üna radunanza cumünala chi ha il dret da vuschar, ha il dret d'infuormaziun davart il stadi o l'execuziun d'üna fatschenda cumünala. L'infuormaziun es da dar il plü tard a la prosma radunanza cumünala. Ella po gnir spostada schi sun avant man interess considerabels dal cumün o da terzas persunas. Resalv resta il secret d'uffizi ed il reglamaint da la protecziun da datas.</p>
Dret d'iniziativa	<p>Art. 21 50 persunas cun dret da vuschar in affars cumünals pon pretender cun lur suottascripziun la votumaziun sur dad üna proposta dad els inoltrada. Exclus sun decisiuns cha la suprastanza cumünala ha trat seguond lur cumpetenzza, o relaziuns da dret regladas tanter il cumün e terzas persunas. L'iniziativa po gnir inoltrada in fuorma d'ün'intimaziun generala o d'ün sböz elavurà. Ella es d'inoltrar cullas suottascripziuns a la suprastanza cumünala.</p>
Proceder pro iniziativas	<p>Art. 22 La suprastanza cumünala es obliada da tour posiziun ad ün'iniziativa valabla e da tilla suottametter infra ün on a la cumünanza d'urna per decider lasupra, eventualmaing cun far üna cuntraproposta. La suprastanza cumünala po suottametter a la radunanza cumünala eir cuntrapropostas. Sta avant man üna cuntraproposta lura vegn per intant decis tanter quista e tanter l'iniziativa. In seguit ha la radunanza cumünala da decider in üna votumaziun definitiva davart l'acceptaziun o il refüs da quella proposta, chi'd es resultada da la prüma votumaziun. A l'urna es da suottametter als votants üna dumonda da tagl.</p>

Retratta da l'iniziativa	<p>Art. 23 Üna dumonda d'iniziativa po gnir retratta dals prüms tschinch suotsegnats fin pro la fixaziun dal termin da votumaziun, premiss ch'ella nu cuntegna ingünas clausulas da retratta cun ün oter cuntgnü.</p>
Iniziativa illegala	<p>Art. 24 Scha'l cuntgnü d'üna dumonda d'iniziativa es illegal, nu suottametta la suprastanza cumünala quella a la radunanza cumünala. In ün tal cas comunichescha la suprastanza cumünala als iniziants sia decisiun in scrit indichond il motivs.</p>
Dret da moziun	<p>Art. 25 Illa radunanza cumünala ha üna persuna cun dret da vuschar il dret da far propostas in scrit in fuorma da l'intimaziun generala o d'üna proposta chi nu concernan üna dumonda indichada sülla glista da tractandas. La suprastanza cumünala rapporta in regla a la prosma radunanza cumünala e dumonda per moziun. Vegn la moziun declerada sco relevanta, sto la suprastanza cumünala suottametter üna proposta elavurada a la radunanza cumünala infra ün on. Ultra da quai valan, cun excepziun da l'art. 21, las disposiziuns davart l'iniziativa (art. 22 e seguaints) confuorm al sen.</p>
Dret da referendum	<p>Art. 26 Decisiuns da la radunanza cumünala tenor art. 36 sun da suottametter a la votumaziun a l'urna, scha 50 personas cul dret da vuschar inoltreschan infra 30 dis il referendum cunter la decisiun.</p>
Elecciuns e votumaziuns federalas e chantunalas	<p>Art. 27 Per votumaziuns ed elecciuns federalas e chantunalas valan las disposiziuns respectivas da la confederaziun e dal chantun.</p>
Responsabilità	<p>Art. 28 La responsabilità dals organs cumünals per dons ch'els causeschan negligiantamaing o intenziunadamaing cun far lur lavur ufficiala as drizza tenor la ledscha davart la responsabilità dal stadi.</p>
Dret da recuors	<p>Art. 29 Il dret da recuors cunter decisiuns o disposiziuns dals organs cumünals as drizza tenor la legislaziun chantunala.</p>

Protocol e dovair
d'infuormaziun

Art. 30

Da las trattativas da la radunanza cumünala, da la suprastanza cumünala e da las ulteriuras autoritats cumünalas o cumischiuns, ston gnir scrits protocols separats, chi infuorman almain sur da las decisiuns e sur da resultats da votumaziuns ed elecziuns.

Il protocol da la radunanza cumünala vegn publichà il plü tard ün mais davo la radunanza ed expost illa chanzlia d'ürant 30 dis per l'invista dals votants. Il protocol da la radunanza cumünala vegn miss s'ülla homepage dal cumün. Protestas sun d'inoltrar infra il termin d'exposiziun in scrit a la suprastanza cumünala. Quellas vegnan trattadas a la prosma radunanza cumünala. Nun aintran ingünas protestas, vegn il protocol declerà sco approvà e vegn suottascrit dal president e dal actuar.

Mincha votant po tour invista i'ls protocols da la radunanza cumünala. Aint ils protocols da la suprastanza cumünala nu po gnir manzunà la proporziun da vuschs. Invista i'ls protocols da la suprastanza cumünala e da las ulteriuras instanzas cumünalas vegn be permiss schi vegnan fats valair interess degns da protecziun.

Il dret d'invista po gnir accumulà cun consegnar ün extrat dal protocol.

La suprastanza cumünala infuorma regularmaing in fuorma resümada sur da las trattativas da la radunanza cumünala e da la suprastanza cumünala illas chaistas nairas ed aint illas medias stampadas ed electronicas localas.

II. Organisaziun cumünala

Organs da cumün

Art. 31

Ils votants fuorman in sia totalità l'organ suprem dal cumün.

Els executeschan lur drets tenor norma da quista constituziun i'lla votumaziun a l'urna ed aint illa radunanza cumünala.

Ils organs da cumün sun:

- a) votantas e votants
- b) la radunanza cumünala
- c) la suprastanza cumünala
- d) la cumischiun sindicatoria
- e) il cussagl da scoula

Proceder

Art. 32

Il proceder per elecziuns e votumaziuns a l'urna ed a la radunanza cumünala as drizza tenor la constituziun, la ledscha da votumaziun e d'elecziun dal cumün, sco eir subsidiaramaing tenor il dret chantunal respectiv.

A. Il cumün d'urna

Cumpetenzza
d'elecziun

Art. 33

I'l cumün d'urna pon votants domiciliats in cumün far adöver in fatschendas cumünalas da lur drets.

Ils votants elegian a l'urna:

- a) il president da cumün;
- b) ils ulteriurs commembers da la suprastanza cumünala;
- c) ils commembers da la cumischiun sindicatoria;
- d) ils commembers dal cussagl da scoula.

Cumpetenzas da
decisiuns

Art. 34

Ils votants decidan a l'urna regard:

- a) l'ordinaziun e müdamaint da la constituziun cumünala;
- b) l'ordinaziun, müdamaint ed aboliziun da ledschas cumünalas;
- c) l'ordinaziun e müdamaint da l'uorden fundamental da la planisaziun locala, sco parts da tal, fintant cha la legislaziun chantunala davart la planisaziun dal territori prevezza üna votumaziun in cumün;
- d) il permiss dad expensas e decidiuns da la radunanza cumünala, cunter las qualas es gnü inoltrà il referendum;
- e) la fusiun cun oters cumüns.

B. La radunanza cumünala

Cumpetenzas da
decisiuns definitivadas

Art. 35

La radunanza cumünala vegn clamad'aint da la suprastanza cumünala. I po be gnir decis sur da fatschendas, chi sun almain d'urant 7 dis gnüdas publicadas publicamaing ed al minimum 5 dis da lavur avant la radunanza cumünala gnüdas spartidas in mincha chasada.

La radunanza cumünala ha da preparar e deliberar tuot las fatschendas, sur da talas decida il cumün a l'urna.

La radunanza cumünala decida da:

- a) l'approvaziun dal preventiv;
- b) l'approvaziun dal rendaint
- c) la fixaziun dal pè d'impostas
- d) la decisiun da participaziuns e cauziuns, sco eir la concessiun d'impraists daplü da 200'000 chf l'on;
- e) la decisiun da cumprita, vendita, barat ed impegnaziun da proprietà fundiara o da nüz tenor ledscha da fabrica, sco eir da l'admissiun dad oters drets urgiants, scha la portada finanziaria da la decisiun surpassa 200'000 chf;
- f) il permiss da credits supplementars na causats da l'incharimaint chi nu suottastan a la cumpetenzas da decider da la suprastanza cumünala;
- g) l'entrada e la sortida a corporaziuns da dret public

Decisiuns
suottamissas al
referendum

Art. 36

La radunanza cumünala decida cun resalva dal referendum facultativ tenor art. 26 sur da:

- a) expensas da decider libramaing daplü da 200'000 chf;
- b) l'approvaziun d'expensas da decider libramaing, chi's repettan minch'on, chi nu sun previssas i'l preventiv, da sur 50'000 chf;
- c) la concessiun e'l müdamaint essenzial da concessiuns d'utilisaziun d'aua, la concessiun d'oters drets d'utilisaziun speziels sco eir il dret da scadenza i'l sen da la legislaziun dals drets d'aua.

Reponderaziun

Art. 37

Üna decisiun da la radunanza cumünala po gnir suottamissa a tala adüna per üna reponderaziun. Resalvats restan drets da terzas personas. Avant la scadenza d'ün on davu l'entrada in vigur d'üna decisiun es be d'entrar in üna reponderaziun, sch'ella vegn decisa d'üna majorità da duos terz dals votants.

C. La suprastanza cumünala

Funcziun e cumposiziun	<p>Art. 38</p> <p>La suprastanza cumünala es l'uffizi d'administraziun e da pulizia dal cumün.</p> <p>Ella consista dal president cumünal e da ses ulteriurs commembers. Las tschernas vegnan fattas sur tuot il territori cumünal a l'urna. Lavin, Susch, Zernez e Brail han il dret d'ün sez illa suprastanza. Ils ulteriurs duos sez survegnan ils candidats cullas plü bleras vuschs.</p> <p>La suprastanza cumünala as constituischa sves e nomna il vicepresident tanter d'els.</p>
Sezzüdas	<p>Art. 39</p> <p>Las sezzüdas da la suprastanza cumünala vegnan convocadas dal president cumünal o eventualmaing da seis suppleant, e quai uschè suvent sco cha las fatschendas pretendan.</p> <p>Sün dumonda da trais commembers da la suprastanza cumünala es il president cumünal oblià da convocar üna sezzüda extraordinaria.</p>
Cumpetenzas da decider	<p>Art. 40</p> <p>La suprastanza cumünala ha il dret da decider schi sun preschaints almain tschinch commembers.</p>
Votumaziun ed elecziuns	<p>Art. 41</p> <p>Per decisiuns vala la majorità relativa dals commembers preschaints. In cas da parità da las vuschs decida il president, pro elecziuns la büs-cha. Mincha commember es oblià da vuschar. Resalvadas sun las disposiziuns davart il tour s-chüsa.</p>
Incumbenzas e cumpetenzas	<p>Art. 42</p> <p>La suprastanza cumünala ha tuot las cumpetenzas chi nu sun confidadas tras dret federal o chantunal, tras la constituziun cumünala o ledscha cumünala ad ün oter organ. Ella ha surtuot las seguintas incumbenzas:</p> <ul style="list-style-type: none">a) exeguir il dret federal e chantunal sco eir las ledschas cumünalas, sco eir las decisiuns dals organs cumünals;b) la preparaziun da tuot las fatschendas a man da la radunanza cumünala ed urna sco eir l'organisaziun da votumaziuns ed elecziuns;c) manar e survegliar l'intera administraziun cumünala sco eir dad instanzas publicas;d) relaschar e müdar constituziuns e reglamaints;e) administrar la facultà cumünala;f) far il rendaquint annual ed il preventiv;g) stipular contrats per fatschendas cha la suprastanza ha il dret d'exeguir;h) decider davart manar process e recuors sco eir davart far accommodamaints o contrats da cumpromiss;i) exeguir la pussanza puliziala chi suprastà al cumün e la cumpetenzas legala illa procedura penala administrativa;j) decider davart masüras i'l rom da la politica da terrain resp. terrain da fabrica, tenor art. 44, lit. d);k) relaschar ün uorden da gestiun per la direcziun operativa;l) l'approvaziun dal plan da plazzas da lavur.

Cumpetenzas d'elecziun	<p>Art. 43</p> <p>La suprastanza cumünala elegia:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) ils commembers da la direcziun operativa; b) ils commembers da la cumischiun da fabrica; c) ils commembers d'ulteriuras cumischiuns; d) ils rapreschantants in corporaziuns o associaziuns da cumüns; e) il post da revisiun extern sün dumonda da la cumischiun sindicatoria.
Cumpetenzas da finanzas da la suprastanza cumünala	<p>Art. 44</p> <p>La suprastanza cumünala es respunsabla per:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) la decisiun per expensas da decider libramaing, chi nu sun premissas i'l preventiv, i'l import da maximal 200'000 chf per il medem oget, però maximal 500'000 chf pro on; b) il permiss per expensas da decider libramaing, chi as repetan minch'on, chi nu sun premissas i'l preventiv i'l import da maximal 50'000 chf pel medem oget, però maximal 200'000 chf pro on; c) la decisiun da partecipaziuns e cauziuns, sco eir la concessiun d'impraists fin pro l'import da 200'000 chf; d) la decisiun da cumprita, vendita, barat ed impegnaziun da proprietà fundiara o da nüz tenor ledscha da fabrica, sco eir da l'admissiun dad oters drets urgiants, scha la portata finanziaria da la decisiun surpassa 200'000 chf; e) far giò contrats sur da l'adöver da fabricats il rom da seis intent f) il permiss per credits supplementars, na causats tras l'incharimaint, per expensas supplementaras fin 10 pertschient pel medem oget, maximal però 200'000 chf.
Rapreschantaziun dal cumün vers l'exteriur	<p>Art. 45</p> <p>La suprastanza cumünala rapreschainta il cumün invers terzas personas ed avant güdisch.</p> <p>Il president cumünal o ün ulteriur commember da suprastanza suottascriva legalmaing insembel cul chanzlist o cun ün ulteriur commember da la direcziun operativa.</p>
Departamaints	<p>Art. 46</p> <p>Ils affars da l'administraziun cumünala sun da partir sü tenor sparta in singuls departamaints. Mincha commember da la suprastanza cumünala maina ün departamaint ed al listess mumaint il rimplazzamaint d'ün oter departamaint.</p>
President cumünal	<p>Art. 47</p> <p>Il president cumünal maina la radunanza cumünala e presidiescha las sezzüdas da la suprastanza cumünala.</p> <p>Il president cumünal prepara la glista da tractandas per la suprastanza cumünala. El pissera cul agüd dals ulteriurs commembers da la suprastanza cumünala cha las decisiuns trattas vegnan exeguidas. In cas urgiants po el tour preventivmaing las disposiziuns provisoricas necessarias.</p>

D. La cumischiun sindicatoria

Cumposiziun

Art. 48

La cumischiun sindicatoria as cumpuona da quatter commembers, ils tals vegnan elets a l'urna. Ella as constituischa sves.

Incumbenzas

Art. 49

La cumischiun sindicatoria survaglia l'administraziun d'uffizi da la suprastanza cumünala, da las ulteriuras instanzas e da l'intera administraziun cumünala. Ella survaglia tuot las finanzas dal cumün ed examinescha dumondas dal preventiv e dal pè d'impostas. Ulteriuras incumbenzas as dan da regulaziuns specialas, chi restan resalvadas expressivamaing.

La cumischiun sindicatoria es autorisada da pretender actas e posiziuns da la suprastanza cumünala e da tour invista aint in tuot las actas da cumün, sch'ellas sun relevantas per accumplir sias incumbenzas.

La cumischiun sindicatoria po invidar per tuot ils affars commembers da la suprastanza o dad oters uffizis a lur sezzüdas. Quels han da dar alla cumischiun sindicatoria tuot las infuormaziuns bsögnaivlas per accumplir sias incumbenzas. Els sun autorisats da trar pro lur collavuraturs per cussagliaziun.

Per l'examinaziun da las finanzas e dal quint po ingaschar il cumün ün post da revisiun extern specialisà per las finanzas e la contabilità dal man public. La cumischiun sindicatoria scriva ün rapport per mans da la radunanza cumünala e fa üna proposta davart l'approvaziun dals quint annual. Ella ed il post da revisiun extern pon scriver ün rapport separà per mans da la suprastanza cumünala davart constataziuns main importantas.

E. Il cussagl da scoula

Cumposiziun

Art. 50

Il cussagl da scoula ha tschinch commembers, chi vegnan elets a l'urna. Las tschernas vegnan fattas sur tuot il territori cumünal. Lavin, Susch, Zernez e Brail han il dret dad ün sez i'l cussagl da scoula. Il suprastant cumünal respunsabel pel sector correspondent occupa il sez restant e surpiglia a medem temp il presidi e rapreschainta la scoula vers inoura.

Il cussagl da scoula es abel da decider schi sun preschaints almain trais commembers. Els sun obliats da vuschar.

Incumbenzas

Art. 51

Il cussagl da scoula executescha la legislaziun scolastica da la Confederaziun, dal Chantun e dal cumün. El sta sur la direcziun da scoula e survaglia la gestiun da la scoula.

Il cussagl da scoula ha – sper las cumpetenzas tenor ledscha chantunala da scoula – las seguaintas cumpetenzas:

- a) d'eleger e da relaschar la direcziun da scoula sco eir las personas d'instrucziun per la scoula e la scoulina;
- b) da fixar las directivas necessarias per la gestiun e'l svilup da la scoula;
- c) da far il preventiv per mans da la suprastanza cumünala.

F. Cumischiuns

Cumischiuns permanentas

Art. 52

Cumischiuns permanentas vegnan presidiadas dal suprastant responsabel dal sector.

G. Administraziun cumünala / personal cumünal

Administraziun cumünala

Art. 52

L'administraziun cumünala es suottamissa administrativmaing al president cumünal. Ella fa tuot la contabilità ed accumulscha las ulteriuras incumbenzas d'ün administraziun publica ed executescha las decisiuns da la suprastanza cumünala tant inavant cha quai nun es l'incumbenza dals suprastants da departamaint.

Direcziun operativa

Art. 54

La direcziun operativa as cumpuona dal president cumünal, dal chanzlist, dal manader da finanzas e dal manader tecnic. Las incumbenzas, sco eir las cumpetenzas finanzialas, persunalas ed ulteriuras cumpetenzas vegnan regladas in ün'ordinaziun. La suprastanza cumünala po surdar l'execuziun da las aignas decisiuns e la gestiun operativa a la direcziun operativa. La suprastanza cumünala ha da controllar tala.

Ingaschamaint dal personal

Art. 55

La direcziun operativa ingascha il personal i'l rom dal plan da personal, resguardond l'art. 42. Las relaziuns da servezzan ed ils salaris as drizzan tenor il dret da personal dal Chantun, tant inavant cha'l cumün nu decretescha ingünas disposiziuns divergentas. Resalvadas restan las disposiziuns da la ledscha chantunala da scoula.

III. Finanzas, impostas ed otras taxas

Principis economics

Art. 56

Ils mezs publics sun d'impuonder da maniera spargnuossa ed economica. Las finanzas ston esser equilibradas a vista mezdana.

I vuol per mincha expensa üna basa legala, üna decisiun da credit ed ün permiss pel pajamaint.

Il quint cumünal es da manar tenor ils principis arcugnuschüts generalmaing per la contabilità da l'economia publica.

Il preventiv pel prossem on da gestiun sto gnir suottamiss per l'approvaziun avant la fin da l'on a la radunanza cumünala. Il rendaint es da preschantar a la radunanza cumünala a temp, insembel cul rapport da la cumischiun sindicatoria.

Cumposiziun da la facultà

Art. 57

La facultà dal cumün consista da:

- a) las chosas da l'adöver general
- b) la facultà d'administraziun
- c) la facultà d'adöver
- d) la facultà da finanzas

Impostas e taxas	<p>Art. 58 Il cumün cuverna seis bsögn finanziel impustüt tras impostas, entradas da concessiuns, entradas da facultà sco eir contribuziuns e taxas.</p>
Taxas d'adöver e contribuziuns vi dals cuosts	<p>Art. 59 Il cumün inchascha taxas d'adöver o taxas da fittanza per la concessiun d'utilisaziuns. Da las personas cun drets d'adöver inchascha il cumün plünavant contribuziuns adequatas vi dals cuosts da las utilisaziuns. Il cumün inchascha taxas per utilisaziuns in basa a concessiuns o permiss per ün adöver general augmantà. Quistas taxas correspuondan per regla a la valur da l'utilisaziun.</p>
Taxas preferenzialas	<p>Art. 60 Scha il cumün fabricha ouvras o indrizs chi portan ün avantag special per tschertas personas o ün augmaint da valur per tscherts ogets da facultà schi po'l inchaschar üna contribuziun vi dals cuosts da l'ouvra chi correspuonda a l'avantag, quai in basa a la legislaziun chantunala ed eventualmaing in basa a ledschas cumünalas specialas.</p>
Taxas	<p>Art. 61 Il cumün po obliar ils utilisaders da las ouvras, impraisas ed indrizs ch'el ha fabrichà e ch'el maina svesch da pajar taxas. L'otezza da quistas taxas as drizza tenor ils uordens cumünals respectivs. Il cumün po inchaschar taxas administrativas per far adöver da l'administraziun cumünala in ün tschert möd o per tschertas funcziuns ufficalas (p. ex. conceder permiss). Las taxas ston esser per regla uschè otas ch'ellas correspuondan a la valur da la prestaziun furnida al retschevüder e cha'ls cuosts dal cumün sun cuvernats.</p>
Impostas	<p>Art. 62 Il cumün inchascha impostas tenor la ledscha cumünala d'impostas. La legislaziun chantunala d'impostas vala pel cumün subsidiarmaing.</p>

IV. Cumün da vaschins

Drets	<p>Art. 63 Ils drets dals vaschins e dal cumün da vaschins dadaint il cumün politic as drizzan tenor la legislaziun chantunala ed ils statuts.</p>
-------	---

V. Baselgias

Baselgias	<p>Art. 64 Ils drets da las baselgias restan garantidas tenor la constituziun chantunala. Ellas administreschan sias facultats independentamaing.</p>
-----------	--

VI. Disposiziuns finalas e transitorias

Delegiats in
associaziuns

Art. 65

Il sen d'üna regulaziun transitoria vegnan decisas las seguaintas delegaziuns e substituziuns in associaziuns, chi dessan garantir ils interess dal cumün. Associaziuns dessan scha pussibel e schi fa dabsögn gnir scholtas e gnir integradas i'l cumün.

Consorzi da scoulas A(rdez) fin Z(ernez)

Il consorzi da scoula A-Z es gnü desdit dals cumüns Zernez e Susch pels 31 lügl 2018. Fin cha quist consorzi es organisà nouv ed il cumün po surtour quistas incumbenzas, surpiglia il nouv elet cussagl da scoula cun tschinch commembers, insembel culs cussagls da scoula da fin quà, la delegaziun dal cumün i'l cussagl da scoula culla listessa cifra da vuschs. Il listess vala pel cussagl consorzial, i'l qual sun delegats implü il president cumünal ed il respunsabel dal departamaint. La perioda d'uffizi dals cussagls da scoula actuals finischa per la fin da l'on da scoula 2014/15 (31 lügl 2015).

Constituziun,
ledscha d'impostas,
ledscha d'elecziun e
votumaziun

Art. 66

La constituziun, la ledscha d'impostas sco eir la ledscha da votumaziun ed elecziun vegnan la prüma vouta relaschadas da la radunanza cumünala e na tenor art. 34 a l'urna.

Revisiun

Art. 67

Üna revisiun totala o parziala da quista constituziun es pussibla adüna. Revisiuns ston gnir approvadas da la Regenza.

Entrada in vigur

Art. 68

La constituziun aintra in vigur in sia complexità cun l'entrada in vigur da la fusiun pels 1. schner 2015. Singulas ordinaziuns, chi pertoccan surtuot elecziuns, aintran fingià in vigur cull'acceptaziun da la radunanza cumünala.

Quista constituziun rimplazza quellas dals anteriurs cumüns da Lavin, Susch e Zernez.

Approvà da la cumünanza d'urna dals 23 gün 2014.

Il president
da la suprastanza transitoria:

L'actuar
da la suprastanza transitoria:

Sig. René Hohenegger

Sig. Riet Felix

René Hohenegger

Riet Felix